

Buena Vista

BONA PAU

N.º 251 - Año XXII

HOJA PARROQUIAL DE MONTUIRI

Enero 1974

SINTESIS DE DOS AÑOS

Los hechos más destacados de un pueblo son los que pasan a la historia. De ellos unos perduran en la memoria por espacio de años, siglos tal vez; pero otros, en cambio, sólo son recordados más directamente sólo por quienes han sido afectados.

Ahora que iniciamos 1974 parece adecuado reproducir, aunque muy sucintamente, aquellos acontecimientos que durante los dos últimos años tuvieron más revelancia en Montuiri.

1972

A principios de este año se constituyó una **Comisión Cultural**, la que corrió a cargo de la organización de diferentes conferencias y coloquios sobre temás médicos, veterinarios, agrarios, seguridad social, históricos...

La **carretera del Puig** fue de nuevo asfaltada inaugurándose dicha mejora en el mes de mayo.

La **farmacia titular** desempeñada durante muchos años por D.ª Jerónima Verd cambió su titularidad por el joven farmacéutico D. Pablo Servera.

El 27 de febrero cesó como **Obispo de Mallorca** D. Rafael Alvarez Lara. Muchos montuirenses acudieron a la catedral a su despedida.

La concesión de 582.000 pesetas para mejoras en el **campo de fútbol** con lo que paulatinamente se devolvió el empréstito realizado.

Desde principios de verano la **pista polideportiva** de «Es Dau» funciona con toda normalidad y a satisfacción de la juventud y niñez.

Los **homenajes a la vejez** que en 1971 tuvieron su inicio, se repitieron este año y al parecer tendrán continuidad anualmente.

La **iluminación del campo de fútbol** es un hecho este verano. Aunque no con sobrada luminosidad, asimismo puede practicarse el deporte.

La **conferencia del P. Hortelano** el 28 de octubre tuvo repercusión comarcal.

El 11 de noviembre se homenajeó al exgobernador Civil, D. Plácido Alvarez Builla por haber sido nombrado **hijo adoptivo** de Montuiri.

La **lluvia** caída en Montuiri este año supuso todo un récord: 860 litros por metro cuadrado.

1973

La inauguración del **teléfono automático**, el 24 de enero, ha señalado una importante mejora para Montuiri.

El fallecimiento del «**Metge de Maià**» (Dr. Juan Oliver Sastre) tuvo honda repercusión en nuestro pueblo. (24 Febrero).

La **excursión a Lourdes** del 18 al 27 de Mayo, organizada por la Parroquia, fue tema destacado durante varios meses.

Con motivo de los **terremotos de Nicaragua**, dos niños de aquel país fueron acogidos por sendas familias de Montuiri.

(Termina al dorso.)

LA POBLACIÓ DE MONTUIRI EN EL SEGLE XIV

(1357 - 1360)

Inaugurarem l'any amb una curiosa notícia sobre l'antiga població montuïrera del segle XIV, quan encara no feia una centúria i mitja que els catalans havien conquistat Mallorca, que havia estat en poder dels moros des del segle X. D'aquesta època no abunden gaire les relacions totals d'habitants, però espigolant ací i allà podem confeccionar unes llistes, que amb petits marges de possibles errors, ens informen de manera prou transparent sobre quins foren els pobladors medievals de les nostres viles. Aquesta vegada la llista que presentam és completament inèdita i, de fet, al costat d'unes altres que publicàrem a «Lluc» (gener 1970) i a «Mayurqa» (tom V), podem afirmar, gràcies a elles, que avui Montuiri és un dels pobles mallorquins dels quals se té més documentació sobre la població medieval del XIV.

Faig constar que he extret aquesta documentació del tom V de la sèrie de Llibres de Provisions de l'Arxiu de l'Ajuntament de Montuiri. Primer de tot donam a conèixer les llistes de cristians nadius o residents

SINTESIS DE DOS AÑOS

(Conclusión)

A finales del mes de mayo fue solemnemente bendecido un nuevo altar en el Puig.

La designación de D. Teodoro Ubeda como Obispo de Mallorca fue tema en nuestro pueblo, si bien ya era Administrado Apostólico desde el cese del anterior. Se posesionó el 17 de Mayo.

La celebración del I Torneo de la Luz de fútbol durante el mes de agosto fue una novedad muy celebrada en el terreno deportivo.

Un cursillo de mallorquín, en este verano, dio oportunidad a bastantes para que se familiarizaran con nuestra gramática.

Fue adquirido un coche para las religiosas en el mes de septiembre, el cual será totalmente pagado gracias a la generosidad de los montuïrenses.

La concesión de créditos para el asfaltado de siete caminos vecinales ha sido muy bien recibido, particularmente por quienes serán sus usuarios.

a la nostra vila, després els noms de jueus i jueves, i finalment els noms d'esclaus d'aquests anys: 1357 a 1360. Ara bé, hem optat, així mateix, per oferir en llista a part aquells personatges que maldament no fossen montuïrers hi tenien relació estreta per qualsevol motiu. Veureu, per això, que en aquesta segona llista hi predominen els ciutadans, els de Castellitx (Algaida), Manresa (antic nom de Lloret de Vista Alegre), Sineu, etc.

Quant al nombre de pobladors d'aquests quatre anys: 1357 a 1360, no ho podem establir de manera exacta. D'una part sabem que l'any 1359 hi havia a Montuiri 130 homes d'armes, que era un còmput fet sobre els homes de 14 a 60 anys, notícia que hem recollit de la *Historia de Llucmajor* (Palma 1972), pàgina 367, d'En Bartomeu Font i Obrador; d'altra banda hem documentat en el nostre manuscrit 139 noms masculins diferents, comptant-hi també els jueus i esclaus mascles. Per tant creim que podem establir, si aplicam el coeficient tres, adequat en aquest cas, que la població montuïrera devia oscil·lar damunt els 400 habitants. Si comparam aquesta xifra amb les dades demogràfiques anteriors: any 1312: de 500 a 600 habitants; anys 1332-1333: de 650 a 750 habitants, constatarem que la població ha minvat. Evidentment la raó deu ésser-ne la importantíssima pesta de 1348, que a molts de llocs arreu d'Europa en deixà deumada la població.

Vegem ara, més de prop, les llistes. Primerament hem de dir que hem modernitzat la grafia dels llinatges i noms de pila, de manera que els trobareu escrits com avui dia. Fixau-vos amb les particularitats de cada una de les tres divisions de les dues llistes: cristians. jueus. esclaus. Podeu observar que en aquell temps els jueus conservaven, a més de la seva religió, el nom genuïnament semita: Maimó, Moixí, Magaluf, etc. Tot això canvià així fins a l'assalt cruent del Call de Ciutat a l'any 1391, en què foren assassinats devers 300 jueus. Aleshores començà la mera «conversió», que, naturalment, fou fingida en la major part de casos, i el canvi de nom. Així, per exemple el nostre Moixí ben Abrafim, després de l'any 1391 fou anomenat Ferrer Gonyalons. Quant als esclaus ja veis com n'hi ha bastants que són sarraïns (moros), d'altres grecs, i qualcun de negre, com En Xinxirell.

Quant als noms de pila hem confeccionat

unes llistes de freqüència d'aparició, i certament s'hi donen resultats ben sorprenents i ben diferents de l'estat actual. La llista dels montuïrers o residents a Montuiri vius, i també morts, però documentats aquests anys, dona com a noms de pila masculins predominants, Pere (o el diminutiu Pericó): 31 noms; Bernat (o el diminutiu Bernadó): 21 noms; Guillem (o el diminutiu Guillemó o Monet): 20 casos; Jacme (o Jacmó): 8 noms, etc. Entre els noms de pila femenins predominen: Eliscén: 5 casos; Catalina: 4 casos; Francesca: 3; Magdalena: 2; Margalida: 2; etc. En bastants de casos quan la dona es casava perdria el seu nom de fadrina i adquiria el del seu home. Així, per exemple Na Puigdorfila és la dona d'un que nomia Puigdorriila, Na Frau és la dona d'un Frau, etc.

Quant a l'origen dels llinatges n'hi ha molts d'ells que indiquen el seu lloc de procedència. Així, per exemple, Arbonès (de Narbona), Balaguer (de Balaguer, ciutat de Lleida), Romanyà (de Romanyà, localitat de l'Empordà), Figuera (de Figueres, capital de l'Empordà), Massanet (de Massanet, de l'Empordà), etc. Una vegada més queda demostrat el fet que Mallorca fou repoblada per catalans, sobretot de l'Empordà (Girona) encara que no falten tampoc topònims (noms de lloc) d'altres comarques gironines, d'altres de Barcelona i Tarragona i, ja molt més poques, de Lleida Això explica, també, per què hi ha més analogies entre el dialecte mallorquí i l'empordanès actuals que amb el lleidetà. Recordau, per exemple, que en alguns llocs de la costa empordanesa se «sala» encara avui, és a dir s'empra l'article salat: **es, sa, ses**, en lloc del literari: **el, la, les**, talment com a Mallorca.

Així mateix, gràcies a aquestes llistes sabem qui eren les autoritats del poble. Així ens informen que el rector nomia Ramon Llorens, per cert prou afeccionat a les falletes i a la brega. D'altres preveres eren En Jaume Arbonès, En Nicolau Bofí, En Guillemó d'Es Puig i En Pericó Tona, que gaudia d'un privilegi a l'església de Santa Eulàlia de Ciutat. Quant als batles tenim notícia que els canviaven per la festa de Pentecostés de cada any. L'any 1356-1357 fou batle En Pere Trobat, l'any 1357-1358 ho fou En Bernat Pellisser, l'any 1358-1359 En Bartomeu Ribes i l'any 1359-1360 En Pere Domènech. Els saigs eren En Joan Agost, En Tomàs Vilaür i En Pere Argenter, i el corredor fiscal era En Mateu Vergili. Quant als oficis en tenim notícia de bona part d'ells: escorxador, hortolà, barber, bracer, sastre, fuster, ferrer, tragner, sabater, etc. a part d'aquells personatges que ens consta que eren majorsals o missatges de qualcú.

Joan MIRALLES I MONSERRAT

NOTICIARIO LOCAL

VENCEDORES De los CONCURSOS NAVIDEÑOS organizados por BONA PAU y patrocinados por la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros.

DIBUJOS ESCOLARES

Edad 6 a 8 años

Miguel Fullana Miralles
Bàrbara Nicolau Sastre
David Servera Sitjar
Gabriel Gomila Ferrando
Sebastiana Miralles Manera

Edad 9 a 11

Bartolomé Ribas Ribas
Vicente Vaquer Verger
Andrés Camps Mascaró

Edad 12 a 14

Pedro Moll Fornés
Antonio Font Trobat

CRISTMAS

Antonio Tugores Verdura
Jaime Mayol Gomila
Pedro Morlà Miralles
Jerónima Fiol Roig
Coloma Ribas Ribas

BELENES

Premio especial al grupo de alumnos del Colegio San Vicente de Paul

- 1.º María del Carmen Bauzá Servera
- 2.º Hermanos Bauzá Rigo
- 3.º Hermanos Cloquell Gomila

Todos los concursantes fueron obsequiados por la Caja de Pensiones con posters, cuentos, postales, etc.

FIESTAS DE NAVIDAD

Las funciones religiosas celebradas en nuestro templo con motivo de las fiestas navideñas, tuvieron hogaño similar solemnidad que en anteriores. Los Maitines y Misa de Gallo la noche del 24 así como la Misa Mayor de la «segona festa» se vieron muy concurridas. La «sibilla», los villancicos interpretados con flautas y todo el Coro Parroquial dieron especial realce a tales solemnidades. A todos, «molts d'anys».

LUCTUOSO SUCESO NACIONAL

En Montuiri tuvo también su repercusión la noticia del vil asesinato del Presidente del Gobierno, Sr. Carrero Blanco y acompañantes. Así lo exteriorizaron los montuirenses con su asistencia al funeral celebrado el 24 de diciembre, presidido por las autoridades.

COLECTA PRO BURUNDI

La colecta promovida por el Sr. Obispo en favor de las misiones mallorquinas de Burundi, dieron como resultado la recaudación de 15.250 pesetas.

MOVIMIENTO PARROQUIAL

DICIEMBRE DE 1973

NUEVOS CRISTIANOS

Día 30.—María Rosa Más Cerdá, hija de Bartolomé y Catalina.

NUEVAS FAMILIAS

Día 1.—Antonio Mas Ramis con Francisca Rigo Barceló.

Día 15.—Juan Rigo Bonet con Sebastiana Bennasar Fullana.

Día 22.—Jaime Pocoví Miralles con Juana Fernández Boluda.

Día 22.—José Vidal Fuster con Antonia Rossíñol Miralles.

NUESTROS DIFUNTOS

Día 21.—Juana Mayol Pocoví, casada, de 76 años. «Matxona».

Día 26.—María Arbona Cerdá, casada, de 65 años. «Calet».

DEPORTES

FUTBOL

1.ª REGIONAL

Alaró, 2 - Montuiri, 0
Montuiri, 1 - Arenal, 1
Molinar, 0 - Montuiri, 2
Escolar, 1 - Montuiri, 1

JUVENILES

Montuiri, 8 - Villafranca, 0
Montuiri, 1 - Margaritense, 0
Vázquez de Mella, 0 - Montuiri, 0
Mariense, 3 - Montuiri, 1

INFANTILES

Son Veri, 1 - Montuiri, 2
Montuiri, 2 - Sancellas, 0
Santa Eugenia, 1 - Montuiri, 2
Tras la victoria en Santa Eugenia, el C. D. Montuiri infantil, se ha proclamado campeón del torneo comarcal de fútbol.

BALONCESTO

CADETES FEMENINO

Petra, 6 - Montuiri, 56
Molinar, 18 - Montuiri, 16

JUVENIL MASCULINO

Petra, 64 - Montuiri, 14

INFANTIL FEMENINO

Santa Eugenia, 38 - Montuiri, 19
Montuiri, 3 - Santa Eugenia, 20

DEFUNCIONES

Hombres	18
Mujeres	16

Total:	34
--------	----

DEFICIT

Hombres	9
Mujeres	2

Total déficit:	11
----------------	----

BODAS

18

ECONOMICO

ENTRADAS

	Pesetas
Superávit año 1972	46.616
Colectas	68.906
Bodas y funerales	37.075
Cofradías	13.032
Puig de San Miguel	21.480
Bona Pau	13.280

Total entradas:	200.389
-----------------	---------

SALIDAS

Carpintería y herrería	7.500
Albañilería	15.507
Electricidad	14.125
Distribuciones sacerdotes	36.000
Sacristán	19.800
Limpieza, cera, hostias	11.484
Coro y banda de música	10.400
Bona Pau	16.800
Altar Puig de San Miguel	34.120

Total salidas:	165.736
Superávit año 1973	34.653

PLUVIÓMETRO

Lluvia en Diciembre de 1973

	Litros
Día 2	9,55
Día 3	17,30
Día 9	1,75
Día 10	2,—
Día 20	21,50
Día 24	27,50
Día 27	2,50
Día 29	14,50
Día 30	7,30
Día 31	4,50

Total:	108,40
--------	--------

622 LITROS EN 1973

Durante el año que ha finido, llovió 621,9 litros, mientras que en el año 1972 cayeron 860.

El día más lluvioso fue el 1.º de Octubre con 45,5 litros.

En Noviembre último, cosa rara, no llovió en todo el mes.

BALANCE DE 1973

DEMOGRAFICO

BAUTIZOS

Niñas	14
Niños	9
Total:	23